

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 11C/241/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811210025
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Zolotová
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2012:8811210025.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Andreou Zolotovou v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanému: S. D., R.. XX.X.XXXX, D. K. A. Č.. XXX, XXX XX I. J., o zaplatenie 578,94 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 485,03 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne zo sumy 485,03 eur od 29.1.2010 do zaplatenia a to všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 10,- eur mesačne, splatných vždy do konca toho ktorého mesiaca počnúc mesiacom marec 2012 do úplného uhradenia celej dlžnej sumy, pod následkom straty výhody splátok.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 23,12 eur za zaplatený súdny poplatok a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podaným návrhom domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanému zaplatiť mu sumu 573,22 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,024 % denne z uvedenej sumy od 29.1.2010 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 5,72 eur a nahradiť mu trovy konania. Podanie návrhu odôvodnil tým, že dňa 30.4.2008 uzatvoril so žalovaným úverovú zmluvu č. 3804233313, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 513,84 eur. Žalovaný sa zaviazal uhradiť úver v 48 mesačných splátkach po 17,92 eur, teda spolu sa zaviazal zaplatiť sumu 860,16 eur. Nakoľko žalovaný nesplácal úver podľa dohodnutých podmienok, žalobca mu v súlade s úverovými zmluvnými podmienkami uložil pokutu vo výške 5,72 eur a dňa 28.1.2010 mu zaslal výzvu k splateniu celého dlhu vo výške 578,94 eur. Žalovaný po zosplatení úveru žalobcovi neuhradil žiadnu sumu, preto dlh žalovaného predstavuje sumu 578,94 eur.

Žalovaný s podanou žalobou súhlasil a požiadal o umožnenie splatiť dlžnú sumu formou mesačných splátok.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami a to Úverovou zmluvou č. 3804233313, úverovými zmluvnými podmienkami žalobcu, splátkovým kalendárom k úverovej zmluve, výzvou k úhrade zo dňa 28.1.2010, vyjadrením žalobcu zo dňa 2.1.2012, výsluchom žalovaného a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalobca ako spoločnosť a žalovaný ako klient uzavreli dňa 30.4.2008 Úverovú zmluvu č. 3804233313, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému vo výške 513,84 eur na kúpu tovaru - mot. Píla MS 230+Zvar. Trafo u predajcu Extratech, s.r.o. a žalovaný sa zaviazal tento úver splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 17,92 eur mesačne. Medzi zmluvnými stranami bola dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 28,17 %. Žalovaný podpisom úverovej zmluvy potvrdil, že je s týmito podmienkami oboznámený, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, že ich považuje za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Podľa Hlavy 1., § 1 a § 2 Úverových zmluvných podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „Úverové podmienky“), tieto úverové podmienky sú zmluvnými podmienkami v zmysle § 273 Obchodného zákonníka a sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy uzatváranej medzi spoločnosťou Home Credit Slovakia, a.s. (ďalej len „spoločnosť“) a fyzickou osobou (ďalej len „klient“), ktorej znenie je uvedené na prednej strane tejto listiny. Úverové podmienky vymedzujú a zakotvujú práva a povinnosti medzi spoločnosťou a klientom, ktorému spoločnosť poskytuje úver na základe úverovej zmluvy.

Uzatvorením úverovej zmluvy sa spoločnosť zaväzuje klientovi poskytnúť dohodnutý úver, pričom po poskytnutí úveru sa stáva spoločnosť veriteľom z úverovej zmluvy a klient ako dlžník z úverovej zmluvy sa zaväzuje spoločnosti poskytnutý úver vrátiť a zaplatiť úroky (§ 3 Hlavy 1. Úverových podmienok).

Podľa Hlavy 4. § 2 Úverových podmienok, klient je povinný platiť úroky z poskytnutého úveru od doby, kedy spoločnosť poskytne klientovi úver, až do úplného vrátenia poskytnutého úveru s príslušenstvom, ak nie je na lícnej strane ÚZ uvedené inak.

Podľa Hlavy 5. § 1 Úverových podmienok, klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to v pravidelných mesačných splátkach, ktorých počet, výška a termín splatnosti sú určené v úverovej zmluve. Klient je povinný hradiť spoločnosti pravidelný mesačný poplatok za vedenie účtu vo výške uvedenej v ÚZ. Klient súhlasí s tým, že poplatok za vedenie úverového účtu je zahrnutý v splátkach úveru. V jednotlivých splátkach je zahrnutá príslušná časť úverovej istiny, úroky, poplatok za vedenie úverového účtu a úhrada za poistenie, ktoré je klient povinný platiť (ďalej iba splátka), ak z údajov na lícnej strane nevyplýva inak. Výška úroku sa zistí ako rozdiel súčiny výšky mesačnej splátky zníženej o výšku poplatku za vedenie úverového účtu a v prípade poistenia o výšku úhrady za poistenie a počtu splátok a výšky poskytnutého úveru.

V zmysle Hlavy 5. § 8 Úverových podmienok, sa zmluvné strany dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítavať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty, na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy.

Podľa Hlavy 6. § 3 písm. a) Úverových podmienok, klient je povinný celý čerpaný úver splatiť na požiadanie spoločnosti v prípade, ak klient sa oneskoril s platením aspoň dvoch splátok alebo sa oneskoril s platením jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. V tomto prípade je spoločnosť oprávnená jednostranne od ÚZ odstúpiť.

Podľa Hlavy 6. § 6 Úverových podmienok, v prípade vzniku akejkoľvek zo skutočností uvedených v § 3 tejto hlavy, ak je jej dôsledkom vznik povinnosti klienta uhradiť spoločnosti celý poskytnutý úver, je klient povinný uhradiť spoločnosti súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach.

Podľa Hlavy 14. § 3 a § 4 Úverových podmienok, v prípade omeškania úhrady splátky, alebo ich častí alebo zmluvných pokút alebo platieb podľa hlavy 6 § 6 týchto úverových podmienok je klient povinný zaplatiť úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej čiastky za každý deň omeškania, najmenej však

300,- Sk. V prípade omeškania s úhradou splátky úveru, alebo ich častí dlhšieho ako 7 dní je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 8% z čiastky s ktorej úhradou je v omeškaní. V prípade omeškania klienta s úhradou splátky úveru, či ich častí dlhšieho ako 6 mesiacov je klient ďalej povinný zaplatiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením spoločnosti je v omeškaní.

V zmysle Hlavy 14. § 12 Úverových podmienok, úverová zmluva, úverové podmienky a zabezpečovacie vzťahy ako aj vzťahy vzniknuté následne na základe uvedených zmluvných vzťahov sa riadia príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov, ako aj ustanoveniami Občianskeho zákonníka v platnom znení.

Podľa splátkového kalendára k úverovej zmluve č. 3804233313, výška poskytnutého úveru bola 513,84 eur a žalovaný sa zaviazal úver splácať splátkami vo výške 17,92 eur mesačne. Splatnosť 1. splátky bola dňa 30.5.2008 a následne boli splátky splatné k 20. dňu príslušného kalendárneho mesiaca. Dňa 28.1.2010 došlo k predčasnému zosplatneniu celého úveru. Pokuta za predčasnú splatnosť bola zo strany žalobcu vyčíslená vo výške 129,64 eur a zosplatnená istina k uvedenému dňu bola vo výške 354,20 eur. Žalobca si uplatnil voči žalovanému dňa 19.1.2009 zmluvnú pokutu I. vo výške 9,- eur, dňa 11.5.2009 zmluvnú pokutu II. vo výške 6,64 eur, dňa 28.5.2009 zmluvnú pokutu II. Vo výške 3,40 eur, dňa 20.11.2009 zmluvnú pokutu II. Vo výške 2,85 eur, dňa 19.1.2010 zmluvnú pokutu II. Vo výške 2,87 eur, dňa 25.8.2008 za upomienku I. sumu 3,32 eur a dňa 25.3.2009 za upomienku I. sumu 3,32 eur. Žalovaný v prospech žalobcu uhradil celkovo sumu 312,66 eur. Žalobca zaplatenú sumu vo výške 25,68 eur zaúčtoval na vyúčtované zmluvné pokuty a poplatky za upomienky a zvyšnú sumu 286,98 eur zaúčtoval na splátky úveru a to až po splátku č.17 z ktorej ostáva k úhrade ešte suma 17,70 eur.

Žalobca písomným podaním zo dňa 28.1.2010 k uvedenému dňu zosplatnil celý úver a zároveň vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 578,94 eur.

Žalobca v písomnom podaní zo dňa 2.1.2012 uviedol, že žalovaná čiastka 578,94 eur pozostáva z neuhradenej splátky č. 17. vo výške 17,70 eur a z neuhradenej splátky č. 18.-48. vo výške 555,52 eur. K tejto sume je potrebné pripočítať neuhradené zmluvné pokuty vo výške 5,72 eur. Uviedol, že pokuty boli vyčíslené v súlade so zmluvnými podmienkami hlava 14, § 3. V jednotlivých prípadoch bol žalovaný v omeškaní s vyššími čiastkami ako z ktorých žalobca počítal zmluvnú pokutu, čiže žalobca si mohol uplatňovať vyššiu zmluvnú pokutu, preto cieľom žalobcu pri použití zmluvnej pokuty nie je najmä využitie jej represívnosti, ale preventívnosti, t.j. snaha primäť klienta k opätovnému riadnemu splácaniu úveru.

Žalovaný vo svojej výpovedi uviedol, že so žalobou súhlasí. Úverovú zmluvu podpísal. Úver mal poskytnutý na kúpu tovaru. Pokiaľ pracoval, tak úver splácal. V súčasnosti poberá sociálne dávky, preto žiada, aby mu bolo umožnené uhradiť dlžnú sumu v splátkach vo výške 10,- eur mesačne. Sociálne dávky poberá vo výške 60,- eur mesačne. Je ženatý a má dve maloleté nezaopatrované deti. Manželka poberá opatrovateľský príspevok vo výške 200,- eur mesačne. Iný príjem nemá. Za inkaso, elektrinu a vodu mesačne platia okolo 120,- eur. Ďalšie výdavky sú pre mal. detí pre ich potreby, na stravu a má výdavky v súvislosti s jeho dochádzaním na úrad práce.

Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie

peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak je v spotrebiteľskej zmluve predmetom záväzku poskytnutie peňažných prostriedkov za neprimeranú odplatu, súd môže odplatu znížiť; prihliadne pritom najmä na odplaty poskytované bankami pri spotrebných úveroch. Ak súd rozhodne o znížení odplaty za poskytnuté peňažné prostriedky a spotrebiteľ splnil svoj záväzok vo väčšom rozsahu, ako bol podľa rozhodnutia súdu povinný, dodávateľ je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť spotrebiteľovi plnenie, ktoré presahuje výšku poskytnutých peňažných prostriedkov a primeranej odplaty.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 261 ods. 3, písm. d) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka platného a účinného v rozhodnom období (ďalej len „Obchodný zákonník“), touto časťou zákona sa spravujú bez ohľadu na povahu účastníkov záväzkové vzťahy zo zmluvy o predaji podniku alebo jeho častí (§ 476), zmluvy o úvere (§ 497), zmluvy o kontrolnej činnosti (§ 591), zasielateľskej zmluvy (§ 601), zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku (§ 638), zmluvy o tichom spoločenstve (§ 673), zmluvy o otvorení akreditívu (§ 682), zmluvy o inkase (§ 692), zmluvy o bankovom uložení vecí (§ 700), zmluvy o bežnom účte (§ 708) a zmluvy o vkladovom účte (§ 716).

Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 503 ods. 2 Obchodného zákonníka, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti každej splátky splatné aj úroky z tejto splátky.

Podľa § 504 Obchodného zákonníka, dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v dojednanej lehote, inak do jedného mesiaca odo dňa, keď ho o ich vrátenie veriteľ požiadal.

Podľa § 506 Obchodného zákonníka, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace, je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky sa použije počas

celého tohto polroka je dvojnásobok úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného záväzku.

Podľa § 160 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku; súd môže určiť dlhšiu lehotu. Súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Súd mal v danej právnej veci za preukázané, že žalobca na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému finančné prostriedky vo výške 513,84 na kúpu vopred určeného tovaru. Žalobca vyplatil uvedené finančné prostriedky za tento tovar a žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver žalobcovi splatiť v 48 splátkach vo výške 17,92 eur mesačne. Žalobca následne z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností zo strany žalovaného a to neuhradzáním pravidelných mesačných splátok, v zmysle obchodných podmienok zosplatnil celý úver ku dňu 28.1.2010. Dňom nasledujúcim po tomto dni, teda dňom 29.1.2010, žalobcovi vznikol nárok na zaplatenia celej jeho pohľadávky.

Z predložených listinných dokladov mal súd ďalej za preukázané, že žalovaný v prospech žalobcu uhradil finančné prostriedky vo výške 312,66 eur. Sumu vo výške 25,68 eur žalobca zaúčtoval na vyčíslené zmluvné pokuty, poplatky za upomienky a zvyšok vo výške 286,98 eur započítal na mesačné splátky úveru. Sumu 25,68 eur započítal na zmluvné pokuty v zmysle ustanovenia § 8 Hlavý 5. Úverových podmienok. Uvedené zmluvné dojednanie umožňovalo žalobcovi použiť splátku aj na iný účel ako na splatenie istiny, a to bez ohľadu na vôľu druhej zmluvnej strany, ktorá nemala nijakú možnosť túto zmluvnú podmienku ovplyvniť. To sa v predmetnej veci aj stalo. Uvedené ustanovenie zmluvy má za následok založenie nevyváženého vzťahu veriteľa a dlžníka v otázkach plnenia dlhu spotrebiteľa. Nevyváženosť iba podčiarkuje skutočnosť, že vzťah sa v otázke plnenia stáva pre spotrebiteľa netransparentným a konanie dodávateľa v niektorých prípadoch až nepredvídateľným. Spotrebiteľ má pritom oprávnený záujem na prednostnom splnení istiny. Takáto zmluvná podmienka vo svojej podstate na škodu spotrebiteľa na jednej strane spôsobuje nerešpektovanie vôle spotrebiteľa a jeho oprávnených záujmov a na strane druhej umožňuje dodávateľovi bezvýhradne presadiť jeho ekonomické záujmy v zmluvnom vzťahu, zakladá tým nielen nerovnováhu, ale až hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 OZ). Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa priechi dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Zvyšná uhradená suma vo výške 286,98 eur bola zo strany žalobcu započítaná na jednotlivé splátky a to až po splátku č. 17. splatnú dňa 20.9.2009, z ktorej k úhrade ešte zostáva suma 17,70 eur a súčasťou týchto splátok bol aj vyčíslený úrok z úveru.

Súd sa ďalej pri svojom rozhodovaní v danom prípade zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorý činil za obdobie 48 mesiacov sumu 346,32 eur (z úveru vo výške 513,84 eur), čo je 16,85 % ročne. Ide o orientačný výpočet s odkazom na ust. Hlavy 5 § 1 Úverových podmienok, kde súd nezohľadnil rôzne poplatky zahrnuté v splátke, výšku ktorých nemal za preukázanú. Pre úplnosť súd podotýka, že v úverovej zmluve bola dohodnutá ročná úroková sadzba až vo výške 28,17 % ročne.

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 roka do 5 rokov v období apríl 2008 činil úrok 13,81 % p.a. Z toho je zrejmé, že úrok dohodnutý medzi účastníkmi v danom prípade, ako aj uplatnený úrok z úveru, bol vyšší ako úrok poskytovaný bankami.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009). Za dobré mravy možno považovať súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krátko zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov z úveru nad 13,81 % ročne za absolútne neplatnú, nakoľko sa prieči dobrým mravom a súd takto dohodnutú odplatu považoval aj za neprimeranú v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ako primerané súd určil úroky vo výške 13,81 % ročne, čo pri úvere 513,84 eur za obdobie 48 mesiacov predstavuje sumu 283,85 eur (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove v obdobnej veci zo dňa 28.9.2011 v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/3/2011).

Žalovaný teda vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal žalobcovi uhradiť celkovo sumu 797,69 eur pozostávajúcu z istiny úveru vo výške 513,84 eur a úroku z úveru za obdobie 48 mesiacov vo výške 283,85 eur. Súd mal za preukázané, že žalovaný v prospech žalobcu realizoval úhrady celkovo vo výške 312,66 eur. Nakoľko postup žalobcu ohľadom započítania úhrad zo strany žalovaného na príslušenstvo istiny - zmluvné pokuty a poplatky za upomienky, považoval súd za rozpor z dobrými mravmi, započítal celú uhradenú sumu na dlžnú sumu 797,69 eur a teda je žalovaný povinný žalobcovi uhradiť ešte sumu 485,03 eur. V tejto časti považoval súd nárok žalobcu za dôvodný.

Zvyšok uplatnenej pohľadávky súd považoval za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8% z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní spolu so zmluvnou pokutou vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením je klient v omeškaní v prípade omeškania s úhradou splátky úveru, či jej časti dlhšie ako 6 mesiacov, súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení aktuálnom ku dňu uzavretia zmluvy (minimálne pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka). Ide totiž o neprimerané sankcie, ktoré znáša spotrebiteľ.

V predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškanie so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody. Tiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Pre úplnosť súd poukazuje, že nárok žalobcu na zaplatenie jednotlivých zmluvných pokút nemal za preukázaný. Žalobca súdu dostatočne neosvedčil za porušenie akých povinností a na základe akých zmluvných dojednaní si dané zmluvné pokuty voči žalovanému vyúčtoval, z akej sumy boli vyčíslené, podľa ktorých ustanovení a za aké obdobie.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo

dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto žalobu v prevyšujúcej časti čo do sumy 93,91 eur zamietol.

Zo strany žalobcu z dôvodu neplnenia si zmluvných povinností zo strany žalovaného došlo k zosplatneniu celého úveru ku dňu 28.1.2010. Žalovaný sa teda dňom nasledujúcim po tomto dni, t.j. dňom 29.1.2010 dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku a týmto dňom vznikol žalobcovi nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy. Podľa zistenia súdu výška základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením, t.j. ku dňu 29.1.2010, bola 1 % ročne. Výška úrokov z omeškania ku dňu 29.1.2010 bola teda 9,00 % ročne (8 % + 1%). Žalobca si uplatnil nárok na úrok z omeškania vo výške 0,024 % denne z dlžnej sumy, čo ročne predstavuje 8,76 %. Súd preto priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania v ním požadovanej výške 0,024 % denne zo sumy 485,03 eur od 29.1.2010 do zaplatenia.

Vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovaného, prihliadnúc aj k jeho rodinným pomerom, výšku pohľadávky žalobcu, súd povolil žalovanému dlžnú sumu s príslušenstvom splatiť formou mesačných splátok vo výške 10,- eur, tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 142 ods. 3 O.s.p., aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrných časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1,2 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem

trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Podľa § 151 ods. 8 O.s.p., vo výroku o náhrade trov konania súd vyjadří osobitne trovy právneho zastúpenia a iné trovy konania, ktorých náhrada sa účastníkovi priznáva.

V danej právnej veci súd konanie v časti uplatneného návrhu na zaplatenie sumy 93,91 eur s príslušenstvom zamietol a vo zvyšnej časti návrhu žalobcu pokiaľ ide o sumu 485,03 eur s príslušenstvom vyhovel. V časti zamietnutého nároku žalobcu bol v konaní úspešný žalovaný. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku bol úspešný žalobca.

Žalovaný si náhradu trov konania neuplatnil a ani zo súdneho spisu mu náhrada trov konania nevyplýva. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu trov konania vo výške 34,- eur pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku za podaný návrh. V predmetnej veci mal žalobca úspech vo výške 84 % a žalovaný vo výške 16 %. Po odpočítaní úspechu žalobcu od úspechu žalovaného (84% - 16%), žalobcovi vznikol nárok na priznanie náhrady trov konania vo výške 68 % z jeho celkových trov konania, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje čiastku 23,12 eur (68 % zo sumy 34,- eur). Súd preto zaviazal žalovaného aby žalobcovi nahradil trovy konania v celkovej výške 23,12 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.